

Välkommen till Kärrgruvans gruvmiljö

- Färdstugan
  - Kondorvallen
  - Pölvärshuset
  - Stångängens stånggång
  - Stångängens stånggång
  - Kassa med tryck 48 Pölvärshuset
  - ENJ's lokal
  - Svinryggens gruva
- ENJ's station
  - Folkets park
  - Mossgruveparken
  - Gruvmuseet
  - Maskinhuset
  - Södra schaktets lev
  - Årån

Kärrgruvans gruvmiljö

Kärrgruvans gruvmiljö är en av Bergslagens många gruvorter. Här har människor länge levit av det som de med hårt arbete tagit från berget. Sedan 1981 används inte gruvor och anläggningar mer, men århundradens bergsbruk har fortfarande stor betydelse för människors identitet och har skapat en unik kulturmiljö.

Här och på andra ställen i Bergslagen började man under tidig medeltid bryta malm ur berget och förvandla den till järn i masugn. Järnet gav makt, inflytande och rikedom åt bergsbrukande bönder, stormän och kungar.

Då var Bergslagen viktigt för det framväxande riket Sverige. Senare växte det moderna Sveriges samförstånds lösningar fram ur den hårda kampen mellan gruvornas ägare och arbetare.

The Kärrgruvan mining area

Kärrgruvan is one of many mining communities in Bergslagen. For hundreds of years people have worked hard and made a living from mining the surrounding landscape.

Since 1981 the mines, ore dressing plants and other installations have been shut down, but centuries of mining still means a great deal to people and has created a unique cultural environment.

In the early Middle Ages here and in many other places around Bergslagen, iron ore was mined to produce iron in blast-furnaces. The iron gave

power, influence and wealth to peasant iron makers, gentry and kings.

In those days Bergslagen was of great importance to the developing kingdom of Sweden. Later on the policy of consensus in modern Sweden developed out of hard-fought conflicts between mine owners and workers.

All around Kärrgruvan you can find traces of mining. At Svinryggen you can see the remains of iron making from the Middle Ages and in the mining museum and the Mossgruve park you can follow its development through the centuries.

Das Grubengebiet Kärrgruvan

Das Grubengebiet ist eines der vielen Grubenortschaften im Bergslagen. Hier ernährten sich die Menschen von dem was sie mit harter Arbeit aus dem Erzberg gewonnen hatten.

Seit 1981 gibt es in Gruben und Anlagen keinen Betrieb mehr. Doch, jahrhundertlanger Bergbau bedeutet für die Identität der hiesigen Menschen sehr viel und hat ein einzigartiges Milieu geschaffen.

Hier und in anderen Orten in Bergslagen begann die Gewinnung von Eisenerz im frühen Mittelalter und wurde zu Eisen verarbeitet. Das Eisen gab den Bauern, Herren und Königen Macht, Einfluss und Reichtum.

Später war Bergslagen für das heranwachsende Reich Schweden von entscheidender Bedeutung. Aus den harten Auseinandersetzungen von Besitzern und Arbeitern wuchs später der Geist des Einvernehmens in Schweden hervor.

Um Kärrgruvan herum sind Spuren tausendjähriger Erzgewinnung zu sehen: Tagebau und Schächte, Kanäle und Stångängens, Wohnhäuser und Werksgebäude bezeugen dies. Am Svinryggen (=Schweinerücken) sowie im Grubenmuseum und Mossgruveparken sehen Sie Spuren vom mittelalterlichen Bergbau der letzten Jahrhunderte.

Park & Gruvmuseum

Mossgruveparken och Norbergs gruvmuseum

Mossgruveparken är ett övergivet gruvfält med djupa och vattenfyllda dagbrott. Här bröts järnmalm från medeltid till 1900-talets början. En skyttad promenadväg leder genom parken.

Under Norbergs gruvmuseum finns ett djupt schakt för att ta upp vatten ur gruvorna. Ett vattenhjul långt härifrån drev via stångängens pumparna. I museet visas hur pumpningen gick till.

Den äldsta brytningsmetoden är att spräcka berget med eld s tillkammig. När krut, nitroglycerin och dynamit kom kunde man spränga. Bortteknik, verktyg och maskiner visas i museet.

Norbergstrejken 1892-93 var en av svensk arbetarrörelsens viktigaste strider där många arbetare strejkade länge och med stor sammanhållning. Ändå blev det ingen seger.

I museet får du veta mer om gruvarbetarfamiljernas liv.

Parken och Museet ingår tillsammans med andra besöksmål i Kärrgruvans gruvmiljö. Besöksmålen presenteras genom ett skyltprogram producerat av Norbergs kommun. Mer information finns hos Norbergs Turistbyrå, telefon 0223 - 29130.

Der Mossgruve Park & das Grubenmuseum

Norberg

Der Mossgruve Park ist ein verlassenes Grubenfeld mit tiefen und wassergefüllten Tagebauen. Hier ist Eisenerz ab frühem Mittelalter bis zum Anfang des 20. Jh gebrochen worden. Ein beschilderter Wanderweg leitet durch den Park.

Unter dem Bergwerksmuseum Norbergs liegt zur Hochbeförderung des Grubenwassers ein tiefer Schacht. Ein Wasserrad weist von hier entfernt haben mittels der Stångängens die Pumpen angekurbelt. Im Museum ist zu sehen, wie dieses geschehen ist.

Das älteste Gewinnungsverfahren hat mit sog. Feuerstzen den Berg bersten lassen. Als Pulver, Nitroglycerin und Dynamit erschienen, konnte gesprengt werden. Bohrtechnik, Werkzeug und Maschinen sind im Museum anzuschauen.

Der Norberger Streik 1892-93 ist einer der wichtigsten Kämpfe der schwedischen Arbeiterbewegung gewesen, wobei viele Arbeiter dauerhaft und mit grosser Zusammenhaltung streikten. Trotzdem kamen sie zu keinem Sieg.

Im Museum ist gleich einiges über das Leben einer Arbeiterfamilie zu erfahren.

The Mossgruve park and The Norberg

mining museum

The Mossgruve park is a deserted mining field with deep and water filled open cast mines. Iron ore was mined here from the Middle Ages until the beginning of the 1900s. A sign-posted walking-path runs through the park.

Under the Norberg mining museum is a deep shaft for bringing water out of the mines. A water wheel quite some distance away drives the pumps by way of a bar-transmission. In the museum is a display of the pumping method.

The oldest mining method is by cracking the rock by fire setting. When gun powder, nitro glycerine and dynamite came into practice the blasting of the rock took over. Drilling techniques, tools and machinery are on display in the museum.

The Norberg strike in 1892-93 was one of the most important fights in Swedish working-class movement, when many workers went on strike for a long time and with great solidarity. Still it came to no victory.

In the museum you can learn more about the life of the miner families.

Norbergs kommun 2009
Trycken Eib reklam Norberg

